

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam, 218. szám.

Hirdetési árak:
Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy órára ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap estli 6 óráig.

Szombat, szeptember 23

Lauka Gusztáv jubileuma.

Nagybecskerek, szeptember 23.

Jó egészségben, lélekben fiatalon, kedélyben frissen érte meg Lauka Gusztáv írói pályájának hatvanadik évfordulóját. Részesé lett az istenek legszebb adományának, a fiatal öregségnek. Munkáiból az ereje teljességében levő talentumok olyan üdésege árad ki ma is, hogy bizony a ki nem ismeri, hát el sem hiszi az ősz poétának éveit számát. Mi, a kik itt látjuk magunk között napról-napra, szintén elcsodálkozunk azon a vasszervezeten, a melynek soha sem ártott meg semmi s a mely épp olyan maradt mindvégig, mint mikor Butter Flóriánokról dalolt ifju kedélylyel, fiatal szívvel, az örökké fiatal Gusztai bácsi.

Most jubilál. Olyan év ez a 60, amit kevesen érnek el s azok is, akik elérik, elvesztik közben lelkük ruganyosságát, frissességét. Hatvan esztendő az írói pályán is sok. És csakis valódi isteni tehetség, soha el nem csüggedő lélek lehet az, aki nyolevan éves korában is ifjui hévvel tud lelkesedni korának eszméi iránt, jóllehet ezek az eszmék nem a régiek többé s nem az a vér lüktet bennük, a mely valamikor lángba borította a félvilágot.

Lesz még alkalmunk később részletesen foglalkozni magával a jubileummal

s annak jelentőségével, itt csak regisztrálni akarjuk azt a mozgalmat, a mely Lauka Gusztáv érdekében indult meg. Azért is minden továbbiak helyett közöljük a felhívást, melyet a jubileumot rendező bizottság bocsátott ki az alábbiakban:

T. cz.

Talán csak kevesen tudják, hogy a legöregebb magyar írók egyike, Lauka Gusztáv, hatvan éves írói pályájának örömtünetét készül megülni. De mi, kiknek körében a veterán író két évtized óta él, ugy szeretnők, ha országos nemzeti ünnep lenne október 15 ike, a mely napon gyémánt-jubileumát fogja ünnepelni.

Csak kötelességünket teljesítjük a magyar irodalommal szemben, midőn a magyar közönséghez fordulunk azzal a kéréssel: ünnepelje meg velünk 60 éves írói jubileumát annak a veterán költőnek, ki Petőfi, Vörösmarty, Arany, Bajza, Garainak nemcsak kortársa volt, de akit e nagy szellemek mindegyike megtisztelt őszinte barátságával.

Az egész magyar közönséghez fordulunk, hogy méltó anyagi és erkölcsi jutalomban részesíthessük a 80 éves, szűk viszonyok között élő poétát.

Nem adományokért könyörgünk, de arra kérjük a magyar társadalmat: nyújtson nekünk segédkezet ahhoz, hogy egyrészt maradandó becsü emlékekkel iktathassuk be Lauka Gusztáv nevét az irodalom történetébe, másrészt azonban a veterán írónak oly összeget is biztosíthassunk, mely öreg napjaiban az anyagi gondok nyomasztó, lélekölő terhétől megmenti.

Diszkiadást szeretnénk rendezni Lauka válogatott műveiből, még pedig olyképen, hogy az összegnek feléből, melyet testületek vagy magánosok e célra szántak, a költő válogatott műveinek diszkiadása készülne el, a másik fele képezné a veterán író tiszteletdíját, ki 60 évi termékeny munkássága dacára sem volt képes bármi csekély vagyont is gyűjteni.

Nem kételkedünk abban, hogy amikor arról van szó, hogy Lauka Gusztáv gyémánt-jubileumát megülnük, kinek regényeiben, románcáiban, hazafias verseiben, humoreszkjeiben három generáció gyönyörködött, a magyar közönség szívesen fog hozzájárulni ahhoz, hogy az ősz poeta, ki az utolsó két évtizedben az ország hátszélén lelkes buzgalommal hirdeti a hazafiság szent igéit, méltó anyagi és szellemi jutalomban fogja részesíteni.

Erre kérünk minden magyar embert.

Nagybecskerek, 1899. szeptember hóban.

A Lauka-jubileum rendező bizottsága nevében:

Botka Béla,

Torontálvármegye főjegyzője
mint elnök.

Dr. Brájer Lajos,

a „Torontál” pol. napilap felelős szerkesztője,
mint jegyző.

A fentemlített kiadás Lauka Gusztáv-nak válogatott munkáit (memoárokat, költeményeket, novellákat és kisebb dolgozatokat) fogja tartalmazni. A jubilaris kiadás megszerkesztését maga a jubiláns vállalta el.

A jubileumi kiadás nagy 8-rét alakban, finom papíron nyomtatva fog megjelenni.

A „TORONTÁL” tárcája.

Megváltás.*

Írta: Lauka Gusztáv.

Aligha csalódom, mikor azt állítom, hogy néhány vaskos kőtetet tenne ki, a mit Petőfi Sándor élettörténetéből, majd egyszerűen és hiven minden glossák nélkül, majd költőileg illuziókat keltőleg kedvesen, majd felcifrázottan fényéből néhány sugarat megszerkezhetők a nyilvánosságának átadtak. Némi dicsőséget már az is nyújt, ha valaki a Sesostri és Virgilius sirját Parthenopeban láthatta és sétálhatott a waterlooi csataterén, a hol a nagy Napoleon dicsőségének fénye kialudt. En magam, a ki nagyon közelről kísértem őt éleutain, aligha tudnék olyan újat már mondani, a mi a nagyközönséget érdekelhetné.

Eletének idyllje, mely őt fehér szárnyaival átkarolta azon tóval, méhessel és virágokkal ellátott kis kertben kezdődött, melynek hátsó oldalát a bükkös és cserfás erdő fái árnyékolják és védik. Boldogító valósággá pedig azon várbán lettek szép álmaj, melynek tornyain nem ragyogott többé csillag, a vitorlák eltűntek szél játékaikkal, a harzi kürtök elnémultak s olykor-olykor zongorajáték hangzott.

A sir elválasztja az embereket, de nem a sziveket. A kiket szívünkben hordozunk, azok élnek nekünk, ha a világnak meghaltak is.

Clio a nagy-majtényi békekötéssel bezárta

* Felolvastatik az 1899. szeptember 25-iki Petőfi-ünnepélyen Erdődön.

az erdődi vár harczi történetét; ami még néhány lap számára helyet kér, az nem kard és zászló többé, hanem lant, mirthuskoszoru és menyasszonyfátyol.

Az erdődi vár kápolnájában 1847. szeptember 8-án a déli órákban esküdtek egymásnak örök hűséget Petőfi Sándor és Szendrei Julia. A várnak e története fennmarad azon lappal együtt, mely azt bezárta. De az emlékezés ott fog virrasztani mostani romjainál, a hősök csatái és a dalnok szerelme fölött.

Szendrei Julia és Petőfi utójára Tordán 1849. július 21-én látták egymást.

Mint szerető nő megérdemli, hogy egy visionális engedélyt szolgáltassunk sok örömben, de még több szenvedésben részesült lelkének; mondjuk azt, hogy lelke férjének lelkével együtt szállt a fehéregyházi csatásokon az örökkévalóságba.

És most emlékezzünk meg a Horváth Arpádné haláláról.

Azt mindannyian tudjuk, hogy másodsor is férjhez ment, anélkül, hogy szeretett volna. Bizonyos, hogy másodsori férjhezmenetele következtében nyugodtabbnak látszott, mint azelőtt. De hiába akarta elrejtetni, mégis sokat szenvedett a miatt, hogy megszűnt Petőfi Sándorné lenni.

1868 szeptember 4-én egy felleges alkonyban hivatott és én azonnal meg is látogattam őt. Hetenként egyszer kétszer felkerestem. Mikor beléptem hozzá és kezét felém nyújtá, mintha éreztem volna azt a hideget, mely nem a világos napot, hanem a sötét éjszakát jelenti. A halál keze már rátapadt az egykor elragadó

szépség porhüvelyére. A pamlag fejénél egy ifju ült, kit azelőtt sohasem találtam nála s így nem is ismerhettem. Miután Julia be nem mutatta, én illetlennek találtam volna kiletéről tudakozódnai. Az ifjunak néhány könnyesepp hullott alá szeméből, sőt mindig, mint a gyermekek-nél szokás, ajkai is rángatództak. Előbb legcsekélyebb fájdalom kifejezése nélkül reá tekintett, azután felém fordult s így szólt:

— Van hát mégis valaki, aki sajnál, hogy meghalok!

— Ne beszéljen így Julia. Hányan voltak, akik ön miatt már akkor sirtak, mikor ön még az élet frissességében ragyogott.

— Igaza lehet, válaszolt alig hallhatóan, fájdalomkönyveket ejteni és szívből sirni, csak akkor volna szabad, mikor azokat sirtatjuk meg, a kiknek szerelmet esküdtünk és a kiket örökre elvesztettünk. Ezeket mondva, Julia mosolyogva nézett a fiatal emberre, kezét nyújtá neki, a melyet az megcsókolt, felkelt ülőhelyéről s jó éjszakát kívánva, eltávozott.

— Mit gondol barátom, miért könnyezett, míg mellettem volt, ez a fiatal ember?

— Bizonyosan valami közeli rokona.

— Szívbeli rokonság, nem egyéb!

Sándor volt ideálja. Amint meghallotta, hogy beteg vagyok és szenvedek, bemutatatta magát nálam és azóta gyakrabban meglátogat, hogy vigasztaljon. Es hiszi-e ön, hogy ez a látogatás némi könnyebbülést szerez nekem, annyival is inkább, mert ön a mult és ő a jelen örkönek feletem.

— Remélem, férje is gyakrabban meglátogat.

Kiváló előnyös bevérlásaim azon helyzetbe juttattak, hogy mindennemű úri-, női- és gyermek-ruha divat-áruimat a legolcsóbb árak mellett adhatom el.

Téli Jaquet, lefinomabb és legdivatosabb téli sapkák, szörme, thibet stb.

Gyermek-kosztümekek, férfi- és flu-öltönyök francia és brünni szövetekből.

Téli kabátok, havelok, őszi felöltők, gyermek-felöltő stb. stb.

Felsenstein Ferencznél.

833-33

A hivatalos melléklet 195. számával.

A két vaskos kötetnek ára fűzve 4 frt. A két kötet 2—2 frtjával külön is megrendelhető.

Az előfizetési pénzek, valamint az iverk lehetőleg mielőbb Botka Béla, m. főjegyző ur címére (Nagybecskerek) küldendők.

Növényolajgyár Nagybecskereken.

Nagybecskerek, szeptember 23.

Megemlékeztünk már mi is róla, hogy Nagybecskereken növényolajgyár készül. Most előttünk fekszik a teljes tervezet, mely szerint a gyár 30 évi időtartamra 200.000 frtnyi névleges részvénytökével létesül, ami 400 drb. készpénzben fizetendő részvényre osztatik fel.

A gyár létesítésének oka tulajdonképpen a különböző gabnanemekenél fellépő számos betegség melyek arra utalják a délmagyarországi földmivelőt, hogy ezeknek terjedését korlátozza és oly iparnövények termelésével foglalkozzék, melyek az itteni talaj- és éghajlati viszonyoknak megfelelnek és hivatják a mezőgazdaságnak állandó jövedelmet biztosítani.

A nálunk igen jól tenyészhető iparnövények között a ricinusmag a legelső helyet foglalja el s az 1896. évben annak nagyobb mértékben való ültetése igen jól sikerült. A mag feldolgozása céljából egy gyár is alapított, de oly kezdetleges alapon, hogy annak üzeme már előre lehetetlenné vált.

A Magyarországon való ricinustermelés története egész a 60-as évekig nyúl vissza, a mikor a földmivelésügyi minisztérium meghonosítás céljából a mezőgazdasági egyesület útján a mezőgazdákknak ingyenes vetőmagvat osztatott ki. A kiosztott mag azonban oly későn érő minőségű volt, hogy a korai fagyok a magot még zölden a cserjén érték és tönkretették. Egy további hátránya volt azonkívül, hogy nagyon vastag cserjén az indiaihoz hasonló apró magot termelt és buja növése következtében a talajt is szerfölött igénybe vette. Végül az éréskor a hüvelyek megnyitak és a mag kihullott, minél fogva az azon időben eszközölt honosítási kísérletek dugába dőltek.

Mokry István délmagyarországi földbirtokos, a ki a fentemlített magból néhány évig próbaképpen szintén vetett, hosszú éveken keresztül kísérletezett, hogy ezen magot gondos ápolás által nemesítve olyan magot produkáljon, a mely korábban érik, törpebb növése, megfelelőbb olaj tartalma és érés alkalmával a magot el nem hullatja. Ezen 15 évig tartó kísérletek oly fényes eredményre vezettek, hogy nemcsak hátterbe szorult minden akadály, hanem a termés jelenleg 10—15%-kal gazdagabb olajtartalmu,

mint bármely más, a világgiacon előforduló ricinusmag.

Végül még fölemlítésre méltó, hogy a ricinus ültetvények a fagyok érkezéseig mindig új hajtásokat és termést hoznak, miáltal annak aratása folytonos, azonban a földműves által a cserjén is hagyható, ha más sürgősebb munkája akad. Továbbá, hogy a magyarországi ricinus hámozott állapotban is csak 15°-nál fagy meg, héjában még erősebb hidegeknek is ellent áll, miáltal szükség esetén a tél folyamán, vagy pedig tavasszal is szedhető.

Miután a fent említett földbirtokos által Magyarországon tökéletesen akklimatizált ricinus mag esetleges degenerációnak van kitéve, szükségessé válik, hogy a vetésre szánt mag szorgos szakszerű kezelés alatt termeltessék és hogy a mag évente megújíttassék, — miután esetleges elfajzás következtében nem csak a nemesítés által elért előnyök vesznek kárba, hanem a termelők is kényszerülve volnának, a vetésnek beálló jövedelmezetlensége folytán a termelést beszüntetni. A vetés magának évente való megújítási elvét a Lewante-ben, Algir-, Senegal és Cap-Verden, a hol hosszas kísérleteket eszközöltek, figyelmen kívül hagyták, miáltal a termés néhány év múlva degenerálódott és vetésre alkalmatlanná vált. Továbbá nagy hiba volt ezen országokban az, hogy a termelés megkezdésekor feldolgozásra alkalmas gyárat nem létesítettek és a termést kiviteli célokra használták.

Délmagyarországon egy gyár felállításánál mitől sem kell félni. A mag a termelőtől hüvelyében vétetnék át, a mi már csak azért is könnyen lehetséges volna, miután ez a földmivelőtől legtöbbnyire kocson szállításra a gyárba, a távollabb esőknél azonban oly olcsó fuvardíj tételei vannak, hogy a hüvelyek fuvardíja a nyersterméket csak elenyésző csekélységgel drágítja.

Az évente feldolgozandó mennyiség biztosítására feltétlenül szükséges, hogy a mezőgazdák- kal a répacukorgyárakéhoz hasonló szerződéses köttessenek, melyek által a mezőgazdák csak a gyár részéről évente szolgáltatott vetőmagnak termelésére és arra köteleztessenek, hogy a termést kizárólag a gyárnak az előre meghatározott árért szállítsák; minek ellenében munkaelőlegül katasztrális holdanként a 1600 n. öl kamatmentesen 20—25 frtot kapnak, mely összeg a termés bevéltásakor levonásba hozandó. Ezen szerződések ugy a gyár, mint a mezőgazdák részére is különösen értékesek, mivel a vállalat szükségletét biztosítják, a gazdának azonban biztos vásárlója van és szükség esetén nincs arra utalva, hogy tavasszal, mikor legtöbbje pénzszükségben szenved, uszorakamatra szerezzen pénzt.

Az olaj felhasználása a következő:

Gépkenő célokra ezen olaj összehasonlíthatatlanul jobb mint minden más, miután ennek sűrűségét és vegyi tulajdonságát más olaj nem éri el. Mindazonáltal viszonylag olcsóbb, mint minden más anyag.

Festődékekben a ricinus olaj csaknem nélkülözhetetlen. E célra feltétlenül nagyobb fogyasztás várható.

Gyógyászati célokra, mihez a hidegen sajtolt, u. n. szürolaj használtatik, a quantitativ fogyasztás nem nagy, a belföld részére csak 25.000 kg. számítható; mégis ennél a bevétel, ami 100 kg-ként 50—55 forint között variál, szintén tekintetbe veendő.

Festékgyárakban a szükségletet kevésbe vehető, miután itt inkább az olcsóbb lenolaj használatos.

A ricinusolaj gyártásánál a préselésnél visszamaradt részek és a ricinus héjából igen jó trágya nyerhető.

A szűrésnél visszamaradt nyálkás anyagból pedig szivesen használt mosószappan készíthető, mely 15—16 frtnyi árban árusítható.

*

A gyár nagy része idegen pénzen létesül, a mennyiben a részvények 80 százaléka hollandai tőke. Az építéséhez valószínűleg már a jövő tavasszal hozzáfognak, úgy, hogy őszire a gyár működésbe is jöhet. Itt említtük még meg, hogy létesítésén leginkább Fürstner J. M., a szőnyeggyár volt aligazgatója, Braun Armin gabnakereskedő és Mokry István földbirtokos buzgókodnak.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 30. Nyomdászok szüretelési mulatsága. Október 1-én Orsz. kerékpárverseny Nagybecskereken. Október 9. Vármegyei őszi közgyűlés. Október 16. Közig. biz. ülés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van; hőlygek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 7 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— A temesvári ügyvédi kamara közölni teszi, hogy dr. Stanojevics Branislav Pancsova székhelylyel az ügyvédekrol vezetett lajstromba felvetett Dr. Grigorevics Miklos pancsovai ügyvéd, elhalalozasa következtében, a lajstrombol töröltetett, irodaja részére dr. Schendl Emil rendeltetett ki gondnokul.

— Az új tanítói állás. A nagybecskereki közs. iskolánál megürült tanítói állásra a pályázati határidő e napokban járt le. Hogy Magyarországon a tanítóhiány még nem oly nagy mint általában hinni szokták, mutatja az, hogy az itt betöltendő, egyelőre kisebb, de később emelkedő fizetéssel dotált állásra nem kevesebb mint 24 pályázó jelentkezett és pedig az ország min-

gatja, vagy ha azt nem tenné is, kérdezősködik testi és lelki állapota felől.

— Látogatni meg nem látogat, mikor kérdezősködik, mindig azt válaszolom küldöttének, hogy sokkal jobban érzem magamat. Minek teténém örömet, mikor ugyanis bizonyos vagyok benne, hogy mielőbb szeretne tőlem megszabadulni. En meg akartam magamat büntetni, a mikor különben ezt a becsületes tudóst az oltár elé kísérttem. En a virágokat mindig jobban szerettem a gyümölcsöző fáknál és több örömmel telt a csillagok, mint a csillárok szemlélésében. Mindenütt szenvedek, de itt legjobban. Ezt mondva, szívére helyezte lesóványodott kezét. Nem tudom, az ég kegyelmes lesze-irántam, pedig igazságosan számíthatnék irgalmára, mert az Isten tudhatja, hogy míg élt, csakis Sándort szerettem.

E szavaknál görcsös köhögés fogta el, a melynek megszűntével kezét kezemre tette s azt mondta:

— Vallja be, hogy nem hiszi, mit most mondtam.

Ave Máriára harangoztak, én felkeltem, elbucsuztam s távoztam. Amint az utcára kiléptem azzal az emberrel találkoztam, a kitől legjobban félt életében.

Azok miatt, kiket szeretsz, el fogod hagyni atyádat és anyádat, mert a szeretet, a melyet az érzés és érzékiség szít, erősebb annál a szeretetnél, a melynek egyedül az érzés a támasza. Minthogy távozásomkor biztosan megígérted neki, hogy másnap még korábban meg fogom látogatni, a mint ebédemet beyégeztem, szokásos félórai nyugalom után siettem lakására.

A mint a szobába nyitottam, piros arca, a belső emésztő tüztől ragyogó szemei azonnal elárulták, hogy belső láza legalább is negyvennegyvenkét fokot mutathat. Szemeiben ott lángolt minden, ami később virággá fakadt lelkében. Ifjúságának emlékei mintha beszéltek volna s mintha én megértettem volna azokat, ott vonaglottak most vérpáros ajkain. A csodás történetek, miket dajkájától hallott, a fonóesték babonás poéisa, mely összefolyt a gyermeki vallásosság szent képeivel, ama önkénytelenül felfakadt vele született hit egész légköre, melyet ő gyermekkorában magába szívott, valami búvós színt kölcsönöztek egész valójának. A mit e vonásokból kibetűzhettem, a jelenben rejtély kezdett előttem lenni.

Az is maradt mindörökké. Amit később e rejtélyből kibetűzhetünk, csak tölcse volt az Isten tudja mit rejtő mélységnek.

Mintha nehéz álomból ébredt volna fel, egyszerre mereven reám tekintett.

Kevesen értették meg Szendrey Juliát, mert feltűnést keltő viselkedése csak természetes kifolyása volt lelke hánykódó állapotának. A szerencsétlen nőnél mindez az egyensúlyát veszített fölkaavart lélek vergődése volt. De környezeténél kínos feltűnést keltett; mert nem tudták vagy nem akarták megérteni, hogy lehetnek a szívnek olyan fájdalmai, a melyek nem sirásra, hanem felkaczagásra készítetik a halandót. A jámbor lelkek erkölcsutana más alakban kívánta látni a fájdalom tombolását. E szerencsétlen nőnek most már éreznie kellett, hogy helyzete rombolóvá vált az ő számára.

Mikor, mondhatnók, nyugtalan álmából fel-

ébredt, egy régebben irt, de másolatban megörzött levelét nyujtotta át átolasára. E levél férjének elhalála alkalmából került kezeimbe.

„Nyugalmat elvesztettem vagy eljátszottam. Nincs többé világon mit keresnem. Egyetlen nyugodt vagy csak tűrhető pillanatom sincs. Mihelyest egyedül vagyok, közel érzem magam a tébolyodáshoz; minden este addig sírok, míg egészen el nem lankadok; ilyenkor aztán ájulás-szerű, mely nyomasztó álom ment meg az öntudattól: de még álmaim alatt is mindig szenvedek. Szívem hasonlít egy koporsóhoz, melyben szünet nélkül örök éhu, fáradhatatlan férgék rágódnak a holttesten. Ilyen iszonyatos férgék nyüzsgését érzem szívem körül örökké; minden dobbanása olyan kínos, oly erőszakos, mintha mindegyik utolsó lenne. Olyan vagyok, mintha valamely csodaszer siromból költött volna fel és most csak e szer tart még egy darabig életben. Minden életinger kihalt, elenyészett belőlem. Már sokszor tettem szívemre töröm éles, hideg hegyét, de mindannyiszor a remények egy meleg szikrája fölvilágosítá, fölmelegíté a hideg sötétséget, melybe süllyedve vagyok: hátha még láthatom csak egyetlen egy pillanatra is, csak egyetlen egy pillanattig Sándort Hátha lábainál halhatok meg E remény minden lehető boldogságát jövendőmnek magába zárja. A mult-hoz hasonlítva, csak egy elvillanó sugár a déli nap gazdagsága mellett; de nyomorult jelenem-hez mérve oly óriási tetőpontja az üdvösségnek, mint vakhítu kereszténynek a mennyország és ott is az Isten jobb fele.

Ha emberek között vagyok, megfeszítem minden erőmet, hogy uralkodhassam magamon;

den vidékéről való tanító. Ez arra enged következtetni, hogy a nagybecskereki tanítói állások az országban a legjobban dotáltak közé tartoznak. A pályázók névsorát, akik között 3 helybeli illetőségű jelölt is van, a következőkben adjuk: Szegfű Sándor (Felső-Muzslya), Trieber Kálmán (Nyiregyháza), Csipkés Gyula (N.-Várad), Zimmer Péter (Baja), Szikszai Kovács Antal (H.-M.-Vásárhely), Weidmann Adám (Saágh), Aschauer Mátyás (N. Szt. Péter), Hosztinszky Antal (Steier-lak), Erdélyi Gyula (Uj-Léta), Tóth Kálmán (Csallár), Hamra István (Jászberény), Bognár Pál (Berzence), Derbész Bertalan (Ozd), Ottlakán Tivadar (Toplecz), Wéber Mátyás (Kis Tószeg), Benkóczy Sándor (Apátfalva), Szabados Ödön (O-Kanizsa), Bartók János (Szóléthy), Szomora József (Szeged-Alsóközpont), Szauer Mátyás (N.-Kikinda), Luczay Dóme (Kaprucza), Gaál Lajos (Karczag), Guggenberger Lajos (Baja), Sz. Győre Károly (Duna-Vecse). A választás a napokban fog megtörténni.

— **A beiratások eredménye.** Nagybecskerek város tanintézetében a beiratások már nagyjában befejeződtek, csak az elemi iskolákban várható még egynéhány elkésztett, kik eddig a mezei munkákban vettek részt, vagy pedig nem tudták megszerezni a beiratáshoz szükséges pénzt. A beiratások eddigi eredményét iskolánként a következőkben adjuk: A főgymnásiumba beiratkozott összesen 240 tanuló és pedig: az I. osztályba 41, a II-ba 39, a III-ba 43, IV. 24, V. 22, VI. 19, VII. 29, VIII. 23. A tanulók létszáma a tavalyihoz képest 23-mal apadt, melyek nagyobb része az első osztályra esik. Tekintve azonban, hogy a tanulók az egyes osztályok között sokkal arányosabban oszlanak meg mint az előző években, az apadás semmi lényeggel nem bír. Az állami polgári és felső kereskedelmi iskolában eddigelő összesen 339 tanuló iratkozott be. Ebből a polgárra esik 235, a kereskedelmire 104 tanuló. A polgári iskolában a tavalyi létszámból kiindulva az idén egy első párhuzamos osztályt kellett létesíteni. A zárdában a beiratások eredménye a következő: Beiratkozott a népiskolába 314, a magán-elemibe 87, a polgári leányiskolába 212 és a női ipariskolába 25, összesen 638 tanuló. A közsiskolában eddig beiratkozott 902 tanuló. Tavaly az év végéig beiratkozott 937 tanuló, így tehát az idén még mindig vagy 40 elkésztett tanulóra

van kilátás. A legtöbb osztályban a tanulók létszáma már most is jóval túllépte a törvényes maximumot. Így az I. leány-osztályban már most is 90 tanuló van. Az ezennél még jelentkező tanulókkal ezen osztály létszáma annyira fel fog szaporodni, hogy az idén újból szükségessé válik egy párhuzamos osztály létesítése. Ugyancsak túl vannak tömve a II. fiú osztályok is. A helybeli szerb hitfelekezeti iskolákba be van írva 436, az izraelita iskolába pedig 140 tanuló. Az előbbiben a tavalyi létszámhoz még hiányzik 121, az utóbbiban még 3 tanuló.

— **Vörhenyes tanuló az iskolában.** A nagybecskereki polgári iskola első osztályában napokon keresztül látogatta az előadásokat egy tanuló, a ki tulajdonképpen vörhenyes volt. Mikor aztán rájöttek, hogy milyen veszedelem fenyegeti ezen könnyelműség folytán nemcsak az osztályt, hanem a tanintézetet is, a fiút hazaküldték, az iskolát pedig tegnap rendőri közbejárással dezinficiálták.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A nagybecskereki tanonciskolákban a beiratások már e hó 13-án kezdetüket vették. Mindazáltal a nevezett intézetekben a beiratások még most is oly lanyhán folynak, hogy eddig a tanulóknak alig fele iratkozott be. Ennélfogva felhívjuk a t. kereskedők és iparosok, hogy tanoncaikat mielőbb irassák be, mert ellen esetben a hatóságnak be fognak jelenteni megbüntetés végett.

— **A keskenyvágányu vasút jegyei.** A m. kir. államvasutak Zsombolya állomásán a keskenyvágányu vonalra jegyek már kaphatók, a mire felhívjuk a t. c. utazó közönség figyelmét. A budapesti vonalról érkező utasok ott kötelesek jegyet váltani, mivel a keskenyvágányu vonalra jegy nélkül beszállók a kalauznál a rendes menetdíjon kívül még 1 korona pótlilletéket tartoznak fizetni.

— **Szávits László új zeneműve.** Megemlékeztünk már róla, hogy tehetséges földink, Szávits László új zeneművet készült kiadni. A díszes kiállítású „Riadó induló”, mely dallamosság és hangszerelés dolgában csak büszkeségére szolgálhat szerzőjének, már elhagyta a sajtót és kapható 60 krért az összes könyvkereskedésekben.

ilyenkor mintha leplet borítottam volna lelkem iszonyaira, ilyenkor nem látom, nem borzadok, nem érzem. És csodálatos, minél betegbb, nyomorultabb a lelkem, testem annál épebb, egészségesebb. Elpusztíthatatlan forrása kell az életnek, hogy legyen ereimben, mert mindenképp elhanyagolom, sőt rontom magamat s arcom és testem olyan, mintha mindennap az egészség tengerében fürödném. Mikor leginkább föl vagyok hevülve, iszom, hogy tönkre tehessem magamat, mert irtóztató volna, ha hiába élnék, hiába vonszolnám egyik napról a másikra e hitvány, elátkozott életet; ha hiába volna reménységem, hogy láthassam még Sándort az életben! Pedig, ha itt nem látom, soha nem fogom látni egy örökkévalóságon keresztül. Soha! Erti ön, mi ez nekem? nekem, ki ő kivülről nem szerettem soha senkit és semmit! Jaj annak, ki csak egyszer szeret! Ez az átok, ez a kárhozat. Mert ha életüket együtt töltik is, mi egy rövid élet egy mindenséget magába záró boldogságnak! Most legnagyobb áldás volna reám, ha vahhittü keresztény lennék, ha hinném a papok meséjét, ha hinném a mennyországot és poklot. Bárhol, bármikor találkozhatni szerelmemmel, megélhetni az ő oldala mellett. Bármely világon, bármely kinok között! Csak legalább a megsemmisülést hihetném. Akkor nem irtóznám egy vágyteli, egy örökké sóvár végtelenségtől. De én elvettem gyermekhitemet; de hiszem mellette a lelket s a lélek, ha nem örök is, de legalább a végtelenbe huzódó életet. Hiszem egyik csillagból a másikba költözésünket. De e miriád csillagok között mikor találhozhatnak ismét azon lelkek, kik a teremtéskor, kik eredetök-

nél fogva egyek voltak? Fognak-e még egyszer találkozhatni? A ki széttepte e két fél lelket egymástól, miként hegyeket szakított szét, hogy egymás közelében legyenek, de többé soha össze ne forrjanak, e teremti és pusztító erő veszi kezeibe halálunk után lelkünket s elhajtja, elszórja minden cél és irány nélkül a csillag-ezrek közé, hol ismét bujdosunk és bujdosunk a nélkül, hogy föltalálhassuk lelkünk felét, kit messze-messze tőlünk hajított el a Fa'um keze. Ezért nem merem magamat megölni, mert ez lett hitvallásom, szent meggyőződés. Mig csak egy szikrája reménynek marad előttem, mindaddig türok és szenvedek. Hogyne türnék el ezer évet, ha ezer évi szenvedéseimnek az lenne jutalma, hogy kezeit érintve, csokolva lehelném ki életemet. Tudja ön, hogy még ennyi boldogság is elérhetetlennek tetszik előttem! Ebből megítélheti lelkem elcsüggedését, kétségbeesését

E sorok a Szendrei Julia élettörténete. A Petőfi név az ő Apotheosisa. Aki a dicsőség koronájából az értékes ékszerket kiszedte, az nem a szerető nő, hanem a gyarló asszony volt. Utolsó látogatásom után 1868. szeptember 6-án örökre szövetkezhetett azzal, aki őt mint szerető nőt, mint földi boldogságát, de későbbben nem mint gyarló asszonyt ismerte.

Ne kopogtassatok a nyugvó koporsóján, sok része volt az örömben, de még több része volt a szenvedésekben. Nem fogjuk őt feledni, mert a Petőfi név emlékezetét századokon keresztül meg fogja őrizni.

— **Az őszi löverseny iránt,** mely október hó 30-án fog lefolyni, szokatlanul nagy és élénk érdeklődés nyilvánul az előkelő társaság körében úgy mint a közönségnél, mely a futtatások szingazdag, változatos látványában nagy előszere-ttel szokott gyönyörködni. Csak fokozódott ez az érdeklődés azóta, mióta köztudomású lett, hogy jelen lesz a versenyen Ferenc Ferdinánd főherceg, a prezuntív trónörökös is. Azok az uri körök, melyek a versenyt részben rendezik, részben pedig mint versenyzők lovaiknak a becske-reki pályára bocsátásával érdekesebbé teszik, behatóan foglalkoznak a részben, hogy a nagybecskereki őszi verseny minél tartalmasabb, gazdagabb legyen mezőnyökben.

— **A vámszedés a Temes-hidon.** A kereskedelemügyi miniszter Torontálvármegye közönségéhez intézett rendeletével Popovics Mija szerbneuzinai lakos részére a szárcsa-neuzinai közönségi közlekedési közut forgalmát a Temes folyón át közvetítő kompon, a vámszedési jog gyakorolhatását a tényleges megkezdéstől számítandó 10 egymás után következő évre, illetőleg a lebontott Temeshid újra építéséig és forgalomba leendő átadásáig engedélyezte.

— **Őszi hangok.** Reánk köszöntött a szeptember. A nap korongja onnan a magashól derült égboltról fényesen tűz reá a szürkén égnek meredező házak tetejére; a fák lombjai susognak még ugyan a lágy esti szellőben, de mintha duzzadó leveleik fonyadnának, mintha csipkés szé-leiket megmarta volna a hervadás lehellete. Teljes pompájában él még a mező, rét s mégis mintha a vadvirágok reggelenként fázekonyan, borzongva huznák össze apró kelyhecskéiket, melyekre most már csak gyéren száll a méhike, mintha rajta is erőt vett volna a közeledő enyészet, a lassu hervadást megelőző csendes melankolia. Mi nagy emberek, itt a város szürke falai között, mindennapi élet nyüzsgő zajában nem érezzük a természet agóniáját, verőfényes „nyári” napokon járjuk az utcák aszfaltját, de ki a nagy természet ölen, fű, fa, virág romantikus világában, fájdalmas sóhajok törnek ki a kicsiny virágok apró kelyhecskéiből, — mert az ő életerejük lent van a föld mélyében, ők már érzik a kumulálás fájdalmas előjeleit. Az erdőben a százados fak szerelmesen dugják össze lombos koronáikat, a kuszó repkény halványodó indája erősen szerelmesen tapad a fák derekára, mintha most akarná pótolni mindazt, mit a nyár tikkasztó vérpezsdítő melegeben elmulasztott. Egy sóhaj az egész erdő s tán ebből támad az a lágy fuvalmu esti szellő, mely szeliden, lehelletszerűen csokolja körül a városban járó-keleők forró homlokát. Üzenet a természet öléből s mintha lágy fuvalma azt susogná: „Memento mori!”

— **Katonák.** Egy-két nap még s elérkezik a katonák ideje, a kiknek életében október nagy fordulatot jelent. Tele lesz velük az utca, elállják az utat a vasuti állomásokon és büszkén verik a mellüket, hogy ők katonák, a kiknek csak a király parancsol. A legkülönösebb pedig az egész dologban az, hogy ezek a katonák nincsenek uniformisban, legföljebb ha piros sipka van a fejükön, vagy kék bluz van rajtuk. Cseng, cseng a sarkantyú és mintha minden hangja azt a nagy örömet hirdetné, mely a sarkantyú boldog tulajdonosának szívét megremegetteti. Azok a katonák, a kirkül szó van, mindannyian örülnek, pedig ugyancsak különböző uton járnak. Hogy tudományosan beszéljünk, a katonaságnál október az anyagcsere napja. A katonákat vezetőik soha sem nézték másnak, csak anyagnak, melyet meg kell gyurni, át kell formálni, hogy minden porcikája engedelmessédjék a parancsnak pontosan, mint a hogyan egymásba kapaszkodva forgásnak kergetik egymást a legkomplikáltab gépek kezei, ha egy csavart megszorít, egy emelőrudat megmozdít a gépész. A munkáltat kidobják és nyerset tesznek a helyébe. A kiszolgált katonákat hazaküldik és munda-ba bujtatják a regrutákat. Mennyi szép álom válik valóra, hogy örömet terjeszzen és meny-nyi keserűség születik meg így! A kik három évig a legnagyobb gépnek, a hadseregnek voltak részei és belekóstoltak a katonaelet minden szenvedésébe, a kiknek sohasem volt akaratuk, de mások akaratának voltak rabjai, azok ismét

HENNEBERG-SELYEM

csak akkor valódi, ha közvetlengyárainból rendelik!

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

(29/I—15.12)

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak póstabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

szabadok, mehetnek, a merre kedvük tartja és nem ellenőrzik őket senki sem. Övék az egész világ és a nagy öröm lesugárzik az arcokról. Ezek nem ismerik a szomorúságot. Az új anyagnak, a fölavatott katonáknak már nem ilyen zavartalan az örömeik. A szülői háztól való bucsuzás, az elszakadás az otthonról csökkenti az örömet és nem egy legény könyezni kezd, a mikor eszébe jut ez a változás Szerepet cserélnek Magyarország legényei, az egyik rész megszabadul a katonaságtól, a másik most költöl bele. S mikor az egyik egészen beleszokott már a régi jó módba, a másik még mindig vissza fog sirni az elhagyott otthon után.

— **A visszanyert erő.** Fiatal leánynak gyakran veszedelmes, ha szüntelenül emésztő munkával keresi meg mindennapi kenyerét. A szükséges levegő és a szabadban mozgás hiányzik neki és ezért lassan elsovad, mint a növény, mely nem kap levegőt és világosságot. Végre vérszegény lesz olyan gyorsasággal, a minőről környezete nem is álmodik. A vérszegénység következményeit sajnos, eléggé ismeri mindenki. Az arc sápadt lesz és fakó, a foghús és az ajak szintelen lesz. Ezzel együtt szivdobogás, lélekzethány, gyakori főfájás, szédülés, olykor sokáig tartó ájulás és emésztési zavar lép föl. A véredényekben kevesebb lesz a vér és különösen a vértestecskék sűrűsége és mennyisége szenved. Egy pillanatig sem szabad késni, hogy ezt a bajt, mely végzetes lehet, megszüntessük. A helyes eszköz erre az elgyöngült vér helyreállítása a Pink-pilulák használatával, a melyek eddig mindig legyőzték a vérszegénységet. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Gérard Alice kisasszony husz éves, szövönő Clairegoutte ban, Fraize mellett, (Vosges Franciaország) nagyon ismerte a pilulák értékét és teljes bizalommal is használta ezeket.

— Már három év óta, írja levelében, nagy vérszegénység kintott és ennek köv etkeztében úgy elgyöngültem, hogy már haláloamat várták. Munkámat, mely kenyeret adott, nem tudtam már folytatni, járn sem tudtam már, nem aludtam, étvágyam eltűnt, mindentől undorodtam és ha bármit ettem, mindjárt kihánytam. Fájt a fejem, nem tudtam lélekzeni. Egészen lesújtott a két sebbeesés, hogy nem kereshetek többé kenyeret és nem segíthetem többé családomat. Valaki, a ki részvételt volt irántam, két skatulya Pink-pilulát hozott nekem és az olyan jó hatással volt, hogy még három skatulyával hozattam. A hatás rendkívüli volt. Ez idő óta egészen jól vagyok és hála az önök kintő piluláinak, ismét serényen folytathatom munkámat. Mindig jó étvágyam van és pompás színben vagyok. Nyugalom visszatért, megvan régi bizalmam, mert visszanyertem erőmet.

Kitűnik tehát, hogy a Pink-pilulák a vér fölfrissítésével meggyógyítják azokat a betegségeket, a melyeket a vérszegénység idéz elő, minő például a sárgaság, sorvadás, vérszegénység, idegesség, skrofula stb. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király utca 12.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerek-anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Sprung János, rk. napszámos, leánya. — Gstalter János, rk. napszámos, fia. — Derler Márton, rk. cipész, leánya. — Sziller Mária, rk. fia. — Venzon János, rk. kőműves, fia. — Korom Ferenc, rk. napszámos, fia. — Glavaski Radivoj, gk. napszámos, leánya. — Klein János, rk. ács, fia. — Milin György, gk. földműves, fia. — Balázs Tamás, rk. napszámos, leánya. — Polyák István, ev. ref. megyei hajdu, fia. — Polyák István, ev. ref. napszámos, fia. — Dimitrievics Panteleimon, gk. földműves, leánya. — Meghalt: Nesztorov Boszilyka, gk. 3 éves, tüdővész. — Palatinus József, rk. 7 hónapos, bélhurut. — Sziller Mária, rk. 25 éves, has-hártyagyulladás. — Podvin Ferenc, rk. 2 hónapos, bélhurut. — Schuller Lőrinc, rk. mészáros, 65 éves, üszök. — Czveity Szvetozár, gk. 5 hónapos, görcsök. — Ohrenstein Marcele, izr. 2 hónapos, bélhurut. — Özv. Stepniczki Lukácsné, gk. 65 éves, aggkór. — Grün Henrik Joákim, izr. kereskedő, 31 éves, tüdővész.

— **Undine.** Vasárnap este a városi színházban érdekes, a maga nemében páratlan bűvészeti előadásban lesz módunk gyönyörködni. Annatelli tanár, ki Európa legnagyobb városait beutazta s mutatványával mindenütt nagy feltűnést keltett, városunkban is fellép. Ez alkalommal bemutatásra kerül mind újdonság: Egy est az álmok országában. Egy medium eltűnése a nézőközönség ellenőrzése mellett. Gondolatkifejtés à la Cumberland. Az éj csodái. Sybylla, az élő mellszobor. Villámgyors eltűnése két hölgynek a nézők köréből, a közönség szeme előtt a nyílt színpadon és Undine, a vízi tündér.

TÁVIRATOK.

Az osztrák kormány lemondása.

Budapest, szeptember 23. (A „Torontál” ered. távirata) Bécsből jelentik: **Ma délelőtt 9 órakor Thun miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, a mely elhatározta a kabinet demisszióját. Ezután gróf Thun külön kihallgatáson jelent meg ő Fel-ségénél, a melyen előterjesztette az osztrák kormány lemondását.**

Az áradás.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapestig a Duna apadása folytonos, a veszély elmúlt. Budapesttől lefelé teljes erővel dolgoznak a mentési munkálatokon. Belyénél az éjjel kisebb gátszakadás történt.

Ellopott tervek.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A würzburgi mozgósítási tervek ellopásáról terjesztett hírt itt annyira nevetségesnek, illetve lehetetlennek tartják, hogy az illetékes körök nem is iparkodnak azt megcáfolni.

Délafrika háboru előtt.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik: A hivatalos céfolat ellenére is erősen tartja magát az a hír, hogy Pretoriában a had-erők megindultak a határ felé.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. szeptember 23.

A készárúzet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	ó 76	8.40	8.45	80	8.75	8.80
Tiszavidéki	” 76	8.40	8.50	80	8.80	8.85
Pestvidéki	” 76	8.35	8.45	80	8.75	8.80
Bácskai	” 76	8.65	8.70	80	0.—	0.—

		kilós		
Rozs	uj	70—72	6.55	6.65
”	”	”	6.45	6.55
Árpa	”	60—62	6.—	6.20
”	”	égetni való	62—64	5.70
”	”	sörfőzésre való	64—66	6.60
Zab	”	39	41	5.40
Tengeri	ó	”	”	5.05
”	”	”	”	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 23. (A nagybecskerek Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 5 krral estek. Kötetett.

Buza októberre	8.35—	8.36
Buza 1900 áprilisra	8.76—	8.77
Rozs októberre	6.56—	6.57
Zab októberre	5.01—	5.02
Tengeri 1900 májusra	5.09—	5.10

VASUT-ÜGYEK.

141628. szám. A. IV. Magy. kir. államvasutak.

„A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az 1404. és 1403. sz. gyorsvonatok Budapest—Zsolna között f. hó 17-étől kezdve buffetkocsival fognak közlekedetni.

Az 1404. sz. gyorsvonat indul Budapest nyug. p. u.-ról este 6 óra 20 perckor és érkezik Zsolnára éjjel 12 óra 25 perckor; az 1403. sz. gyorsvonat indul Zsolnáról éjjel 3 óra 35 perckor és érkezik Budapest ny. p. u.-ra délelőtt 9 óra 45 perckor.

Budapest, 1899. szeptember 14-én.

A forgalmi főosztály.

34183/99. A. IV. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének (központ) kezelésé alá tartozó körmend—németújvári h. é. vasut Pinka—Mind-szent és Németújvár állomásokkal, továbbá Strém rakodóállomással és Orbánfalu megállóhelylyel, folyó évi szeptember hó 1-én a nyilvános forgalomnak átadott.

Az állomások és Strém rakodóállomás az összes forgalomra vannak berendezve, Orbánfalu megállóhely pedig csupán személy- és podgyász-forgalomra szolgál.

Budapest, 1899. szeptember 1-én.

Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről

Érvényes 1899. szeptember hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.53.

Zombolya, Alibunár és Verseck felől: reggel 9.15, éjjel 10.29.

Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 5.25.

Üsösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.

Pancsova felé: reggel 8.30, este 6.20.

Alibunár és Zombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31.

Verseck felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 1.49.

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

Nyilttér.*

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta lóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specifious óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megtegedésénél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, nyugtató és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

395—24.

Főraktár:

Édeskuty L.

os. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A

Kőbányai Király-Sörfőző-Részvénytársaság

tekintetes

igazgatóságának

KÖBÁNYÁN.

Kérem sziveskedjenek nekem újlag 30 üveg Maláta sört szokott módon gyorsárúképp küldeni.

Szivesen ismerem el ez alkalommal is Maláta sörük jöminőségét, melynek áldásos gyógyhatását feleségemen, ki azt használja, örömmel tapasztalom.

Vág-Sellye, 1899. augusztus 4-én.

Tisztelettel

782—10.2

Gróf Battyány Zsigmond.

* Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

692. b. v. szám 1899.

864-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1898. évi 7330. számú végzése következtében dr. Nagy Dezső ügyvéd által képviselt Kovács Gedeon javára Jovánov Miklós ellen 58 frt s jár. erejéig 1898. évi június hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felüfoglalt és 390 frtra becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az alibunári kir. járásbíró 1898. évi V. 202. számú végzése folytán 58 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 4. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 11 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Számoson adós házában leendő eszközzésére 1899. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felüfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Alibunárott, 1899. évi szeptember hó 10. napján.

Galantai Ferenc,
kir. bírósági végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlakai járás szolgabírósága az üresedésben levő bánlakai és zichyfalvai körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyit.

A bánlakai kör székhelye Bánlak. A körköz tartozó községek: Bánlak, Offszencza, Tolvádia, Kanak, Dolác, Szóka, Partos, Ó Léc, Szécsenyfalva és Ujfalu.

A zichyfalvi kör székhelye Zichyfalva. A körköz tartozó községek: Zichyfalva, N. Gáj, N. Margitta, Istvánvölgy, Györgyháza, Szt. János és Ürményháza.

Kéretnek mindazok, a kik ezen egyenként 400 frt évi fizetés s szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak élvezetével egybekötött körállatorvosi állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal kellően felszerelt kérvényeiket ezen szolgabírósághoz f. évi október hó 1-ső napjáig benyújtani sziveskedjék.

Bánlakon, 1899. évi szeptember hó 11-én.

832-2.2

Hauser,
főszolgabíró.

ZONGORA-

raktár!

Würth-féle „Reformmignon“

és egyéb jóhírű gyártmányok raktáron vannak.

Olcsó árak!

Jótállás az árúért!

Javitások és hangolások lelkiismeretesen teljesítettek.

Weisser Adon,

orgonaépítő és zongorahangoló

Nagybecskereken.

815-10.3

6364. tkvi szám 1899.

847-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Rosenstock Gyula javára 36 forint 40 kr. tőke, ennek 1898. évi augusztus hó 15-től járó 5% kamata, 11 frt 70 kr. eddigi, 6 frt 85 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: LX. t. c. 144. §. alapján Lupicza Vásza farkasdi lakos ellen a Farkasd község határában fekvő és a farkasdi 483. sz. tkvben foglalt:

1. 8. hrsz. 1 hold 1280 □-öl I. oszt. szántóra 342 frt.

2. 80. hrsz. III. dűlő 1 hold I. oszt. szántóra 72 frt.

3. 80. hrsz. IV. dűlő 800 □-öl I. o. szántóra 57 frt.

4. 8. hrsz. 1120 □-öl I. oszt. kaszállóra 116 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Farkasd község-házában 1899. évi október hó 11-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy tkvi hivatalban, mint Farkasd községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

3. Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben. A hánatpénzül letett érték jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, ennek elmulasztása a 10. pont jogszövegét vonja maga után. A hánatpénz lefizetése kötelezettsége alól azonban a kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni, az 1884: XXVI. t. c. z. illetőleg az osztr. magyar bank jelzálog hitelosztálya alapszabályának ezen törvényben beczikelyezett 41. §. f) pont értelmében, felmentetik.

Perlaszon, 1899. évi július hó 16-án.

Tóth,
kir. aljbíró.

1900. II. szám. 1899.

842-3.3

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1899. évi augusztus hó 28. án kelt 5362. számú határozatával a 20530-22 km. szakaszának kiépítését és hengerlését 6432 frt 44 krnyi összegért, a zombolya-kis-örszi tvh közut 64-66 km. szakaszának kiépítését és hengerlését pedig 8806 frtnyi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogatosításának biztosítása céljából az 1899. évi október hó 2-ik napjának d. e. 10 órájkor a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó s az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi hánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kintűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1899. évi szeptember hó 11-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Faur,
kir. főmérnök.

Ujvár község előljáróságától.

1459. kig. 1899.

859-1.1

Árverési hirdetmény.

Ujvár község képviselőtestületének f. évi 10. számú határozata folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint Ujvár község 3042 hold kiterjedésű határában gyakorlandó vadászati jog 1899. évi október hó 12-én d. e. 9 órakor Ujvár község tanácstermében tartandó írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek 6 (hat) évre és pedig 1899. évi aug. hó 15-től kezdődőleg 1905. évi augusztus hó 14-éig bérbé fog adatni.

Kikiáltási ár évenként 60 frt, melynek 10%-a hánatpénz fejében leteendő.

Utó, feltételes vagy későn beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyéb feltételek naponta a hivatalos órákban a községjegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Ujváron, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Walzer András,
jegyző.

Gravisch József,
bíró.

Torontálvármegye csenei járás főszolgabírója.

6184. szám 1899.

846-3.3

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó billédi községi és gyertyámosi körállatorvosi állásokra ezennel pályázatot nyitok.

A billédi községi állatorvosi állás évi javadalmazása 350 frt.

A zágrábi érsekség mint billédi uradalom részéről évi 30 frt, melyért azonban köteles az állatorvos az uradalom méncsikőit minden évben külön díjazás nélkül kiherélni.

Billéd községben teljesítendő huszszemlézeti díjakból évente 160-170 frt.

Végül a szabályrendeletileg biztosított látogatási díjak.

A gyertyámosi körállatorvosi állás évi javadalmazása 500 frt és a szabályrendeletileg biztosított látogatási díjak.

A körköz tartoznak Gyertyámos székhelylyel: Kis-Jécsa, Nagy-Jécsa, Csátád, Németh, Román-Kécsa és Horvát-Kécsa községek.

Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a csenei főszolgabírói hivatalhoz f. évi október hó 15-ig nyújtsák be.

Kelt Csenén, 1899. évi szeptember hó 19-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Keresztes György,
szolgabíró.

OLCSÓ KERITÉSEK! OLCSÓ KERITÉSEK!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapesten, VIII. ker., Üllői-ut 48. sz.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tüskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb.

bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivi-

telű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat

és kovacsolt vashól; ugyszintén diszes virágágy-

és gyepkerítéseket és favédő-kosarakat. To-

vábbá: föld- és kavicsrostákat; szálló-bo-

gyozó rostákat, magtárlak-rostályokat;

ökör-szálkosarakat; szikrafogókat; gabona-

választó-hengereket, valamint régi választóhen-

gereknek új sodronyköpennyel való ellátását.

Rostaszöveteket és fonatokat szelelőros-

táka.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

(776-5.4)

Módos legélénkebb helyén fekvő „Korona“-szálloda, nagy idegenforgalommal, mielőbb bérbé vagy óvadékképes vendéglősnek elszámolásra kiadó.

Megkeresések alulírotthoz intézendők.

853-3.2

Wesseling Mihály.

A városi színházban

vasárnap szeptember hó 24-én.

Csak egy vendéglátók!



Csak egy vendéglátók!

Egy est az álmok országában.
Illúziók legújabb találmányai s a sötét titok csodái.
Megfejtetlen kísérletek.
Psychologia, hypnotizmus, gondolatátvitel, akaratbefolyás és kopogózellemlés.

Eredeti szenzációs mutatóvány!

Egy Medium eltűnése

a nézőközönség ellenőrzése mellett.

Gondolat-kifejtés
à la Gumberland.

Az éj csodái.

Sybilla, az élő mellszobor.

Esmira álma és ébredése

vagy: **Elni, meghalni, viszontlátni.**

(Hypnotikus alvás.)

Mindenütt tetszést aratott!

Nagyszerű látványosság!

Villámgyors eltűnése két hölgynek a nézők köréből.

Egyedül a maga nemében!

Bécsben 60-szor előadva!

Uj! A vízi tündér Uj!
UNDINE.
Uj! Ez a legszebb mutatóvány az illúzió terén. Uj!

Helyárak: Családi-páholy 4 frt. Alsó-páholy 3 frt.
Közép-páholy 2 frt 50 kr. Felső-páholy 1 frt 50 kr. Tál-
lásszék 80 kr. Körzék 60 kr. Zártzék 40 kr. Állóhely
30 kr. Karzati ülőhely 30 kr. Deák, katona és gyermek-
jegy 25 kr. Karzati állóhely 20 kr.

Jegyek előre válthatók vasárnap délelőtt 9-12 óráig
és délután 3-5 óráig a színházi pénztárnál. — Pénztár-
nyitás 7 órakor. — Kezdet 8 órakor. — Műsor a pénz-
tárnál 10 kr. (850-1.1)

Annetelli S.,

igazgató.

Női divatárú üzlet!

Egy fővárosi kitűnő erő
alkalmazása által azon ked-
vező helyzetbe jutottam,
hogy a női divat minden
követelményeinek megfelelni
képes vagyok.

Tisztelettel

Jonász Bertalan.

A Kőbányai Király-Sörfőző

részvénytársaság

Góliát-
MALÁTASÖRE

a legegészségesebb,
legtáplálóbb és legkellemesebb
üditő-ital.

Dr. Korányi és dr. Kötly egyetemi tanár urak
gyógycélokra is ajánlják és
idegbajokban, vérszegénység-nél,
emésztési zavaroknál, gyengeség-
nél stb. kiváló sikerrel haszná-
latik.

Kapható minden jobb
fűszerkereskedésben és
vendéglőben. 427-30.22

Óvakodjunk utánzásoktól.

Alibunári házk. főszolgabírósgától.

1361. házk. szám. 1899.

858-1.1

Idézés.

Radoszavlyev Agnicza, mint az Ilaneca
községi 354. számú Radoszavlyev-féle ház-
közösség ismeretlen tartózkodású család-
tagja ezennel, felhivatik, hogy a kázközös-
ség megszüntetése céljából 1899. évi ok-
tóber hó 28-án d. e. 9 órájára Ilaneca
községhezához kintizott tárgyaláson vagy
személyesen jelenjen meg vagy Prvanov
Anania ilanecai lakost, mint a részére ki-
nevezett gondnokot czélszerű képviselőt
utasítsa; ellenkező esetben pedig ezek el-
mulasztásának következményeit magának
tulajdonítsa.

Kelt Alibunárott, 1899. évi szeptem-
ber hó 20-ik napján.

Napholz Lajos,
hk. tb. főszolgabíró.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

15.038. sz. k. i. 1899.

855-2.2

Árverési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa közhírre
teszi, hogy a községi népiskola épületében
levő s ez idő szerint a városi italméresi
hivatal által használt, a Jókai utcára néző
két üzleti helyiség külön-külön folyó évi
november hó 1-től kezdve 1, esetleg
3 évre bérebe adatik s a bérbeadás cél-
jából folyó évi október hó 2-án délelőtt 9
órákor a városi II-ik tanácsnoki irodában
árverés fog tartatni.

Az árverési feltételek fenti irodában
a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nagybecskerek, 1899. évi szeptember
hó 18-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

VALÓDI
LINOLEUM Fontos háziasszonyoknak!
Törv. védve.
puha padlóra minden színben.

Nincs többé ragadós szobapadló! Linoleum
padlózómancz egy óra alatt keményre szárad,
gyönyörű fénye van és elérhetetlen tartóssága.

Többször megtörtént, hogy az Eisenstädter-féle Lino-
leum helyett utánzatokat kaptak a vevők, figyelmeztetjük tehát a
t. vevő közönséget, hogy mindig és csakis Eisenstädter-féle
Linoleumot kérjen a vas lovag védjeggyel.

LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR
EISENSTÄDTER TESTVÉREK, Bécs.

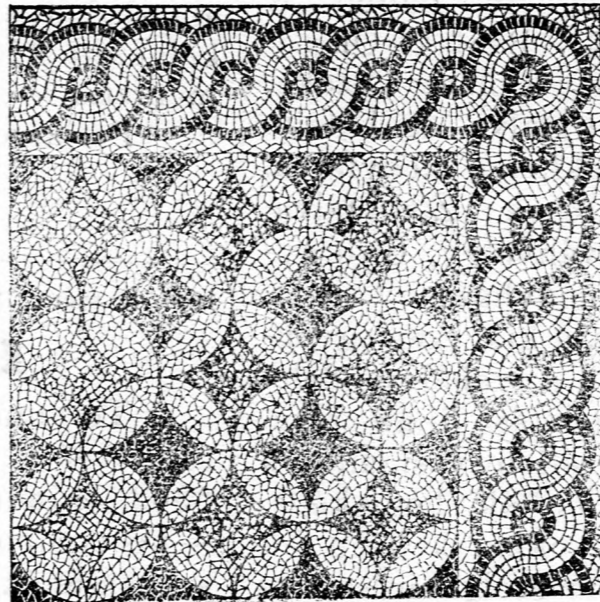
Bécs, 263-9.8

96. sz. telefon. Özv. Guttman Jakabné Nagybecskerek. 96. sz. telefon.

Czémentáru gyára és építési anyagok raktára.

Készít:

színezett műkölapokat,
czémentlapokat,
mozaiklapokat,
betonburkolatot,
terazzóburkolatot,
műkölepcsöket,
csatornakagylókat,
sírbekeletést,
marhavályukat,
lőítatóvályukat,
legelő- és disznóvályukat,
kemény-fedlapokat,
gipszöntvényeket
(szobrász-munka).



Raktáron tart:

valódi beocsini román-
czementet
és portland-czementet,
elsörendű fehérmeszet,
gipszet,
kátrányt, (830-10.3)
karbolineumot,
aszfalt és olombetetes el-
szigetelő lemezeket,
köfedlemezeket (fedőpép),
elszigetelő anyagot,
száraz és olajfestéket,
homlokzat-festéket 48
különbféle árnyalatban.

Azonkívül minden más e szakba vágó cikkek.

Téli szőlő.

Téli szőlő

legfinomabb minőségben

Dr. Brájjer Lajosnál

uri-utca.

Téli szőlő.